

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه
۲۴ فروردین ماه ۱۳۳۸

فهرست مطالب:

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تقدیم دو فقره سؤال بوسیله آقای فرود
- (۳) سؤال آقای پرفسور اعلم راجع ساختمان عمارت شرکت ملی نفت ایران و جواب آقای وزیر دارائی
- (۴) طرح و تصویب گزارش کمیسیون راه راجع باصلاحات مجلس سنا در لایحه تأسیس شرکت واحد هواپیمائی
- (۵) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و ۴۰ دقیقه پیش از ظهر برباست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس رئیس - صورت قانین جلسه قبل قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

قائین با اجازه - آقایان: جلیوند، مرب شیانی، دکتر حسن افشار، باقر پوشهری، سراج حجازی، تربتی، قرشی، مشار، تیمورتاش، دکتر ضیائی، دکتر اسدی، دکتر رضائی، کدیور، مجید ابراهیمی، آقایان: قراگزلو، رامبد، محمودی، بزرگ ابراهیمی، امید سالار، دکتر دادفر، مهندس اردبیلی، مهندس هدایت، اکبر، ابتهاج، مهندس سلطانی، سرافزاده، اسفند، دکتر نیرومند، برومند، موسوی، دشتی، دکتر مشیر فاطمی، عامری، دهقان، سعیدی، سالار بهزادی، امیر بختیار، مهدوی، صارمی، اورنگ، عبدالحمید بختیار، دکتر اصلاص افشار، اسکندری، مهندس جفرویی، دکتر آهی، حشمتی، سندی، اعظم زنگنه، افخمی، نوربور، اخوان، بزرگ نیا، امامی خونی

قائین بی اجازه - آقایان: دکتر طاهری، اریه، دکتر فریدون افشار، رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست؟ آقای صدرزاده بفرمائید

صدرزاده - اصلاح عبارتی است استدعا میکنم اجازه بفرمائید اصلاح کنم بدهم تند نویسی

رئیس - بسیار خوب دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب میشود

۲- تقدیم دو فقره سؤال
بوسیله آقای فرود

رئیس - وارد دستور می شویم آقای فرود بفرمائید

فروود - بنده دو سؤال دارم که تقدیم می کنم

۳- سؤال آقای پرفسور -
اعلم راجع ساختمان
عمارت شرکت ملی
نفت ایران و جواب آقای
وزیر دارائی

رئیس - آقای پرفسور چه شبده اعلم

سؤالی از وزارت دارائی کرده اند بفرمائید پرفسور اعلم - آقایان نمایندگان محترم اطلاع دارند که شرکت ملی نفت اخیراً تصمیم بساختن بنای عظیمی گرفته و مقاطعه کارش هم يك هر کتی است باسم شرکت نوکار بنده خواستم جناب آقای وزیر دارائی توضیح بدهند که این ساختمان اولاً موجهی دارد یا اینکه مخیر یا اینکه بودجه کافی ندارند و می گویند قیمت نفت تنزل کرده است ثانیاً بجه مناسب و روی چه اصولی این شرکت برای ساختمان انتخاب شده و آیا این شرکت صلاحیت قانونی داشته است یا خیر خواهش می کنم آقای وزیر دارائی توضیح بفرمائید

رئیس - آقای وزیر دارائی بفرمائید

وزیر دارائی (ناصر) - جناب آقای پرفسور اعلم سؤالی فرمودند که برای استحضار خاطر آقایان محترم متن سؤالشان را بنده بمرض میرسانم سؤال فرموده اند: و بنای جدیدی که در نظر است برای شرکت ملی نفت ایران در خیابان تخت جمشید ساخته شود بجه قیمت تمام خواهد شد - علت اینکه ساختمان این بنا بشر کتی که تازه بوجود آمده (شرکت نوکار) چه بوده است و در این باب توضیحاتی از شرکت ملی نفت خواسته شد و مفاد توضیحات شرکت ملی نفت را بعرض آقایان محترم میرسانم برای این ساختمان بر روی هم بر آوردی که شد ۸۰ میلیون ریال است (پرفسور اعلم فقط برای سفت کاری یا تمام بنا) برای تمام ساختمان بر آورده شده ۸۰ میلیون ریال البته لوازم و اثاثیه جزه قرار داد نیست ولی آنچه که مربوط ساختمان است بر آورده شد ۸۰ میلیون ریال

ولوازم ساختمانی از قبیل آهن و سیمان و درو پنجره و غیره را خود شرکت ملی نفت تهیه میکند (دکتر بینا یعنی ۶۰ میلیون تمام می شود) این پیشنهاد بمنافعه گذاشته شد و ۱۷ نفر اشخاصی که صلاحیت شرکت در مناقصه را داشتند و مورد تصدیق وزارت راه و سازمان برنامه بوده اند از نقطه نظر صلاحیت مالی و حسن اعتبار و غیره داشتند ۱۷ نفر شرکت کردند حداقل پیشنهادات واصله ۷۴ میلیون ریال و حداکثر ۲۱۰ میلیون ریال بوده شرکت نوکار حائز حداقل شده که همان ۷۴ میلیون ریال میباشد سوابق این شرکت بطوری که شرکت ملی نفت تحقیق کرده این بوده است که وضع مالی و حسن اعتبارش خوب بوده و نقطه ۳۳ رام آهن را ساخته و تحویل داده و در حدود ۴۰ میلیون ریال هم ۵۰ خانه برای بانک ساختمانی ساخته که مورد رضایت بوده و آنچه که تا بحال کرده شرکت ملی نفت تأیید نموده که کاملاً مطابق با مفاد قرارداد بوده است

رئیس - آقای پرفسور اعلم بفرمائید

پرفسور اعلم - جناب آقای وزیر دارائی فرمودند که این بنا ۸۰ میلیون ریال تمام می شود اما بدون آهن و بدون سیمان (احمد طباطبائی - بی در و پنجره) (وزیر دارائی - با در و پنجره) بنده هم دارم همین را عرض میکنم فرصت که نمیدهید سیمان و آهن گمان میکنم آجرش هم یواش یواش جزیش نباشد آقا آهن جزء ساختمان است بنده همانطور که عرض کردم این مبلغ خرج سفت کاری می شود و خرج سفت کاری هم تازه خیلی بیشتر از این مبلغ

۸۰ میلیون تومان مشهود آتوقتی نهاده
باشد که به وقت استیصال قالی قالی که اطاق ها که
سودا شده اند به آن بپردازد و شرکت نفت است
آسان و برای شرکت نفت است موقوفه جزیره که
مال شرکت نفت است ۹۸۰ میلیون ریال
است این معامله موقوفه خلیج فارس است شده
مردم داشته شده اولاً به احتیاج این
ساختار بود و در دارائی - این قسمت
در دسته انبار بود حالا استیصال ممکنه می
دو زمانه ای توانم که نه شده و شرکت
ملی نفت گفته بود که ساختار بود و در شرکت
ده سال با کماله ای که منتهی استیصال
مکنده اگر چنین چیزی هست که خلیج
مشهد و این ساختار درست کرد اما
با این که مردم به این احتیاج که دارند
چه از مردم به این ساختار بود و این ساختار
جناب آقای وزیر دارائی باین آسانه هم
تمام نمیشد با ۹۸۰ میلیون تومان که
حتمالاً فرمودند و وزیر دارائی ۹۸۰
میلون ریال هر شرکت (د) شده شما قول
میدهید همان ۹۸۰ میلیون تومان تمام میشود
و این شرکت که فرمودند آمده و این
مناقصه را برده اند منصفه استیصال شده
که اگر ملک شرکت آمد در ملک منافعه ای
شرکت کرد و فقط حد اقل قیمت ابرنده
شد کار تمام است و ما شرط دیگری هم
دارد باید ملک شرکت درجه اول باشد ملک
شرکتی که دو سال است تشکیل شده از
کجا درجه اول تشخیص داده شده فرض
کنید که این شرکت خلیج سرمایه هم
داشته باشد اگر آقای منصفه روی زنده بود
و ملک شرکت درست نمیکند میتوان شرکت
کنند (دیهیم زنده نمیشد) هر شرکت کرد
اگر شما مال را بدست خود داشته باشید
آقا گردانندگان شرکت وجودشان شرط
است آتوقتی آقای روس بیگم ما اینها
دو گرانی نداریم در صورتی که کسانی که با
آنها در این مملکت شرکت کردند
امروز شرکت درست میکنند و از شما کار
میگیرند این دیگر کسی نیست ما با آنها
انعام هم نمیدهیم آتوقتی شما نشسته اید و
دست روی دست گذاشته اید و می دارید و منصفه
میفرمایم (از باب مهدی - فقط کردند)
فقط کرده اند صحیح است در این مملکت
اقتلا آنها که معتمد کار به شان تعهد
و در منافعه ای آنها را شرکت نمیدهید و
آنها که با آنها احام سلامت هم خورده اند
اقتلا کردید که آنها را نگذارید رؤسای
این شرکت عضو حزب ایران هستند حزب
ایران باین مملکت خیانت کرد حالا شما
با خیانت به آنها نمیدهید پس الله فرماید
آخر دوق و دوشاب که یکی نباید بشود
آنها که بدبختی کشیده زحمت کشیدند
آنها که با آنها جنگ کردند شما اینها را
میگذارید کنار چون این آقا آمده ۵۰۰
تومان ۱۰ هزار تومان ۱۰۰ میلیون تومان

کثر پیشنهاد داده و سرش را بخورد این
یک میلیون تومان نمیدهید و اینها را
چون استیصال کنیم به وقت این آقا این حزب
ایرانی که معتمد و وقت دارند دست هفتاد
بویا را از کجا آورده اند این بویا را از کجا
پیدا کرده اند که ۸۰۰ میلیون تومان کار
بر میدارد سرمایه اش لااقل باید در کشور
تومان باشد این سرمایه را از کجا
آورده اند؟

رئیس - آقای وزیر دارائی توضیحی
ندارید؟

وزیر دارائی - عرض ندارم
۴- خط - جو تفسیر این گزارش
که منصفه و راه را چه
اصلاحات مجلس سازد
لایحه تأسیس شرکت
واحد هوایی

رئیس - لایحه ای که در مجلس
تصویب شد راجع به شرکت واحد هوایی
و مجلس سنا فرستاده شد در مجلس سنا
اصلاحاتی که در آنکه آن اصلاحات کمیسیون
های راه و دارائی و دادگستری هم ارجاع
شد و آن اصلاحات را کمیسیونها قبول و
تأیید کرده اند گزارش کمیسیونها قرائت
می شود:

(شرح جزیر خوانده شد)
گزارش از کمیسیون راه و مجلس
شهری

کمیسیون راه در جلسه ۳۰ بهمن
۱۳۳۷ لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع
به تأسیس شرکت واحد هوایی ایران و
شرکت هوایی پارس را با حضور
آقای معاون وزارت راه مطرح و مورد
رسیدگی قرار داده با اصلاحات مجلس
سنا موافقت نمود اینک گزارش آن رایحه
مجلس شورای ملی تقدیم می دارد:

ماده واحده - دولت مجاز است به
فرود هوایی و ایستگاه معلق بخورد
همچنین اثاثیه و قطعات دیگری آنرا به
قیمتی که برای دولت تمام شده است شرکت
واحد هوایی (متشکل از شرکت هوا
پیمایی ایران و شرکت هوایی پارس)
با قسط یک به بیش از ۱۲ سال باشد بفروش
برساند و مدت بازده سال از تاریخ تأسیس
شرکت واحد هوایی از اعطای پروانه
مذکور در ماده ۱۷ قانون هوایی
کشوری به شخص یا اشخاص حقوقی دیگر
خودداری کند مشروط بر اینکه
شرکت هوایی واحد متعهد شود که
عمل حمل و نقل هوایی را مطابق مقتضیات
و شرایط روز با تجهیزات و وسائل کامل و
اصول فنی که مورد تصدیق دولت باشد
تأمین نماید

تبصره ۱ - هواپیماهای مزبور تا
پرداخت کلیه اقساط بدی در وقت دولت
باقی خواهد ماند
تبصره ۲ - مؤسسات ایرانی که بموجب

ماده ۱۷ قانون هوایی کشوری بعمل
آید و اثر اشخاص و اشخاص با شرکت
مشاوره از پرداخت مالیات بر درآمد
گفته مالیات بر عوارض دولت و شهر داری
و همچنین از پرداخت عوارض شهر داری
مرواطه لازم هواپیماهای مسافرتی
تبصره ۳ - بندج ماده ۱۱ قانون
هوایی کشوری مطابق زیر اصلاح
میشود:

بندج - اگر هواپیما تعلق به شرکتی
داشته باشد که بیش از یک سهام آن بایستد متعلق
باشد به ایران و نامتگاه قانونی آن شرکت
در ایران باشد و در شرکتها که سرمایه
پس از آنها بصورت سهام یا قطعات
متساوی القیمة در آمده سهام شرکت با
اسم باشد ثبت هواپیما گواه نامه ثبت و تابعیت
تابعیت ایرانی صادر و اعلام ثبت و تابعیت
تعیین میشود

تبصره ۴ - شرکت های هوایی ایران
که اینک مشغول کار می باشد یا آنکه بعداً
تأسیس شوند موظفند در شرایط مساوی بین
خلبانان و کادرفنی ایرانی و خارجی خلبانان
و میکانیسم های ایرانی را استخدام نمایند
وزارت راه مکلف است بتدریج
اشخاص واحد صلاحیت را به تعداد کافی
تربیت و به شرکت هوایی واحد معرفی
نماید

تبصره ۵ - در مورد راه های که بوسیله
هواپیما به هزینه دولت یا مؤسسات وابسته
به دولت حمل میشود در خطوط یک هواپیمایی
شرکت واحد هوایی پرواز میکنند حق
تقدیم به شرکت واحد خواهد بود

تبصره ۶ - وجوهی که تا تاریخ تصویب
این قانون از طرف شرکت واحد هوایی
بخوان اجاره هواپیماهای مورد معامله
بدولت پرداخت شده است بابت قیمت
هواپیماهای مذکور محسوب خواهد شد
وزارت دارائی و وزارت راه مأمور
اجرای این قانون می باشند

مغیر کمیسیون راه - مهندس فروهر
گزارش از کمیسیون دارائی

مجلس شورای ملی
کمیسیون قوانین دارائی در جلسه
۱۳۱۲ و ۱۳۳۷ لایحه ارسالی از مجلس
سنا راجع به تأسیس شرکت واحد هوا
پیمایی ایران و شرکت هوایی پارس
را با حضور آقایان وزیر راه و معاون وزارت
دارائی مورد رسیدگی قرار داده با اصلاحات
مجلس سنا موافقت نمود اینک گزارش
آنرا در تأیید غیر کمیسیون راه مجلس
شورای ملی تقدیم می دارد

مغیر کمیسیون دارائی - مشایخی
گزارش از کمیسیون دادگستری

مجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۸
اسفند ماه ۱۳۳۷ لایحه ارسالی از مجلس
سناراجع به تأسیس شرکت واحد هوایی

میدهید این شرکت واقعاً تفهیر میردانی
برو واقعاً ندارند که باید یک کاری که
ضرر دارد ادامه دهد و اگر نفع می برد
متامنی دارد ملک مقداری از منابع خودش
را بعنوان مالیات باید بدستگاه مملکت
بپردازد نکته دیگری که بنده می خواهم
در اینجا تذکر بدهم این است که ملک
قانونی بعنوان قانون هوایی کشوری
در سال ۱۳۲۸ در مجلس گذرانندیم
باین ترتیب که یک اختیاری داده شده
است کمیسیون دادگستری و کمیسیون
راه که لایحه دولت را مطالعه بکنند و بعد
از اینکه مطالعه کردند آن را دولت به
عنوان آزمایش عمل بکنند و بعد برای
تصویب آن در مجلس بیاورند در بندج از
ماده ۴ این قانون که مصوب سال ۱۳۲۸
است می نویسد «مؤسسات
هوایی ایرانی مساعدت نمایند تا سرویس
های هوایی مورد نیاز کشور را بطریق
فراحصاری تأسیس و بدین طریق نظر
قانون گذار در اینجا این بوده است
که هیچ جنبه انحصاری نداشته باشد برای
اینکه دستگاه های متعدد ایرانی و به قول
ایرانی تشکیل باید مسئله حمل و نقل در
ایران درست شود

رئیس - آقای صدوزاده این قانون
فیلادرمجلس شورای ملی تصویب شده از
این جا استارفته است فعلاً فقط موضوع
دو تبصره است که در سنا اضافه شده که
یا باید تأیید بشود یا باید حذف شود در
موضوع همین دو تبصره صحبت فرمائید والا
خود قانون را مجلس تصویب کرده است

صدوزاده - خوب اگر تصویب شده
است و آمده است در اینجا طرح بشود باید
صحبت کرد اگر نباید صحبت کرد بفرمائید
رئیس - در این دو تبصره که سنا اضافه

کرده است صحبت فرمائید یا قبول میکنم
یا نه خودش میکنیم والا در اصلش که تصویب
شده است نیشزد دیگر صحبت کرد

صدوزاده - بهر حال بنده نظریاتی
دارم که لازم دانستم اینجا عرض کنم حالا
میفرمائید نیشزد صحبت کرد باید فقط در
موضوع دو تبصره صحبت بشود بنده می خواهم
را کوتاهی کنم در قانون هوایی کشوری
که در مجلس تصویب شده است بند (ج)
در ماده ۱۱ می نویسد که شرکت هایی که
تشکیل میشود باید تمام سرمایه آن متعلق
بایران باشد حالا اگر یک شرکت خارجی در
این شرکت داخل بشود بنا نیست که آن
دیگر مالیات ندهد حالا اگر تمام سرمایه
شرکت مال ایرانی باشد ممکن است یک
منطقی داشته باشد که از مالیات معاف باشد
ولی این جا آمده است شرکت خارجی را
هم به آن اضافه کرده اند که از خارج
سرمایه بیاورند و اینجا منفعت بر دو مالیات
ندهند اول دیگر چرا از پرداخت مالیات معاف
باشد این اصلاح بندج از ماده هوایی
کشوری مستلزم این خواهد شد که حتی آن
سرمایه خارجی هم که در اینجا بکار می افتد
آنها از پرداخت مالیات معاف باشد و این
بصلاح نیست اما راجع به تبصره پنج می نویسد
در مورد بارها یک به بوسیله هواپیما به هزینه
دولت یا مؤسسات وابسته بدولت حمل میشود
در خطوطی که هواپیماهای شرکت واحد
هوایی پرواز میکنند حق تقدیم به شرکت
واحد خواهد بود اقلاً خوب بود این نکته
را قید بکنند که در صورت تساوی میزان
کرایه آتوقتی این شرکت حق تقدیم داشته
باشد والا یک شرکت هوایی دیگری که
بمبلغ کثرتی اینکار را قبول بکنند دیگر
موردی ندارد که این شرکت حق تقدیم
داشته باشد

رئیس - در تبصره ۶ هم نظری
دارید؟
صدوزاده - در تبصره ۶ می نویسد
«وجوهی که تا تاریخ تصویب این قانون
از طرف شرکت واحد هوایی بعنوان
اجاره هواپیما های مورد معامله بدولت
پرداخت شده است بابت قیمت هواپیماهای
مذکور محسوب خواهد شد راجع به
همین قیمت هم باید عرض کنم که اینجا
هواپیما ها را حالا عقد قراردادش را می
بندند چرا اجاره ای که قبلاً داده است
بابت قیمت محسوب شود؟

رئیس - آقای دکتر مشیر فاطمی
دکتر مشیر فاطمی - بنده می خواهم
از موقع استفاده کنم و از جناب آقای وزیر
دارائی تقاضا بکنم که ما اصولاً باید شرکت
های هوایی را که یک بکنیم الان در تمام دنیا
برای شرکت های هوایی یک اوانتاژ های
مخصوصی قائل هستند دولت فرانسه شرکت
از فرانس سالی چندین میلیون فرانک کسر
خرجش را می برد از ما باید یک کاری بکنیم
که این هواپیما های فرانسه را جمع بکنند و بجای
آن هواپیما های نو بگذارند مخصوصاً ایران
که از هر شهر به شهر دیگر چهارصد یا پانصد
هزار کیلومتر فاصله دارد هواپیما بهترین
وسيله است مخصوصاً باید با این راه های
خراب هوایی توسعه پیدا کند (دکتر
این - فرودگاه نیست) فرودگاه دارند می
سازند اما راجع به تبصره ۵ که جناب آقای
صدر زاده مطلبی فرمودند این قیمت ها بین
المللی است شرکت هواپیما با ایران هم
مانند تمام شرکت های هوایی دنیا قرارداد
که در ورشو منعقد شده امضاء کرده است
و هیچ نمیتواند یکشاهی نرخ را بالا بیاورد
ببرد چون آن قیمتی را که مطابق قرارداد
در ورشو بنام کمیتهای هوایی امضاء

گردانده قطعی است فقط بنده یک استدعا
داشتم و تمنی میکنم جناب آقای وزیر دارائی
که تشریف دارند بوزارت راه تذکر بدهند
که اگر منافی پیدا میشود این شرکت تا
چند سال بمصرف بهبود وسائل هوایی
طیاره این مملکت به این بهاداری زانی
شود رفت و آمدش را اداره کرد این که
فرمودید که چرا کرایه را حساب میکنند
برای این است که اگر کرایه را حساب نکنند
باید از قیمتش بکاهند ولی حالا که کرایه را
حساب میکنند قیمت هم قیمت روز خرید
است

رئیس - دیگر مخالفی نیست؟
(افشاری شد) رای گرفته میشود باین
اصلاحاتی که مجلس سنا کرده است آقایانی
که باین اصلاحات موافقت قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد دولت برای
اجرا ابلاغ میشود

۵- تعیین موقع جلسه بعد
ختم جلسه

رئیس - برای اینکه کمیسیونها
گزارش لایحه که در کمیسیونها موجود
است تهیه بکنند روز پنجشنبه جلسه نخواهد بود
ولی تمنی میکنم آقایان کمیسیونها را
تشکیل بدهند که برای روز یکشنبه گزارش
لایحه که در کمیسیونها موجود است برسد
بنابراین جلسه آینده روز یکشنبه خواهد
بود که در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه و شنبه
کمیسیونها تشکیل شود فعلاً جلسه را ختم
می کنیم و جلسه آینده روز یکشنبه خواهد
بود

(مجلس یک ساعت دود دقیقه پیش از
ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -
رضاحکمت